

ЦАХИМ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ӨНӨӨГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХУДАЛДААНЫ ГАЗАР

1. Салбарын өнөөгийн байдал

Монгол Улсад цахим үйлчилгээний салбар сүүлийн жилүүдэд хурдтай хөгжиж байна. Иргэд, бизнес эрхлэгчид төрийн болон хувийн хэвшлийн цахим платформыг идэвхтэй ашиглаж байгаа бөгөөд: - Засгийн газрын цахим системүүд (жишээ нь e-Mongolia, E-Tax, E-Health) өргөжиж, үйлчилгээний хүртээмж нэмэгдсэн. - Хувийн хэвшлийн цахим худалдаа, санхүүгийн технологийн (FinTech) платформууд нэмэгдэж, хэрэглэгчдийн хандлага цахим чиглэл рүү шилжиж байна. - Онлайн төлбөр, цахим бичиг баримт, мобайл аппликейшн ашиглалт эрчимтэй өсч байна.

2. Зах зээлийн хэрэгцээ, өсөлтийн хандлага

- Иргэдийн цахим үйлчилгээний хэрэглээ жилээс жилд өсч, ялангуяа залуучуудын дунд цахим худалдаа, банк санхүүгийн үйлчилгээнд эрэлт өндөр байна.
- Корпорациуд үйлчилгээний автоматжуулалт, онлайн харилцаа, дата анализ зэрэгт хөрөнгө оруулалт нэмэгдүүлж байна.
- Ирээдүйн 3–5 жилийн хугацаанд цахим үйлчилгээний зах зээл жилд 15–20%-ийн өсөлттэй байх таамаглалтай.

3. Дижитал дэд бүтэц, хүний нөөцийн нөхцөл

Үзүүлэлт	Одоогийн байдал
Интернэт хүртээмж	90% хүртээмжтэй, 4G, 5G технологи нэвтэрсэн
Мэргэжилтэн	Програм хангамж хөгжүүлэгч хангалттай, өндөр чадвартай ажилтан дутагдалтай
Дата төв, Cloud	Тогтвортой хөгжиж байна

4. Хөрөнгө оруулалтын боломжтой чиглэл

- Цахим худалдаа, e-commerce платформууд
- Санхүүгийн технологи (FinTech), цахим төлбөрийн систем
- Цахим боловсрол, e-learning платформууд
- Мэдээлэл, дата анализ, AI, автоматжуулалт
- Кибер аюулгүй байдлын шийдэл

5. Технологи, инновацын орчин

- Cloud computing, AI, Big Data, блокчейн технологиуд нэвтэрч, инновацийн боломж нэмэгдэж байна.
- Стартап болон технологийн компаниудын дэмжлэг, инкубатор төвүүд үйл ажиллагаагаа өргөжүүлж, шинэ бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ хөгжүүлэх боломжтой.
- Технологийн шинэчлэлийг дэмжих төрийн бодлого болон хөнгөлөлттэй татварын орчин бий.

6. Эрх зүй, зохицуулалтын орчин

- Цахим үйлчилгээ, цахим бичиг баримт, онлайн худалдаа, мэдээллийн нууцлалын эрх зүй хөгжиж байна.
- “Мэдээллийн аюулгүй байдал”, “Хувийн мэдээллийн хамгаалалт” зэрэг хууль тогтоомж хэрэглэгчийн эрх ашгийг хамгаалж, үйлчилгээний зохицуулалтыг хангаж байна.
- Гэхдээ цахим худалдаа, fintech болон AI технологиудын зохицуулалт зарим чиглэлд хоцрогдож байгаа тул шинэчлэлт шаардлагатай.

7. Эрсдэл, кибер аюулгүй байдлын асуудал

Эрсдэл	Түвшин	Санал
Хэрэглэгчийн мэдээлэл алдагдах	Өндөр	Дотоод сүлжээ, дата хамгаалалтын шийдэлд хөрөнгө оруулалт хийх
Цахим залилан	Дунд	Боловсрол, мэдээлэл сурталчилгаа нэмэгдүүлэх
Кибер халдлага	Өндөр	Кибер аюулгүй байдлын мэргэжилтэн бэлтгэх, сургалт зохион байгуулах

8. Дүгнэлт, санал

- Цахим үйлчилгээний салбар ирээдүйд өсөн нэмэгдэх зах зээлтэй, хөрөнгө оруулалтын үр өгөөж өндөр.
- Технологи, инновац, хүний нөөцөд анхаарах хэрэгтэй.
- Эрсдэл, кибер аюулгүй байдлын менежментийг сайжруулж, эрх зүйн шинэчлэлийг хийх шаардлагатай.
- Хөрөнгө оруулагчид болон төрийн байгууллагууд хамтран цахим үйлчилгээний хүртээмж чанар, найдвартай байдлыг нэмэгдүүлэхэд анхаарах нь зүйтэй.